

Asia: VN/12442/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja rikoslain 44 väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Eksote kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen ja siitä, että terveydenhuollon mielipiteitä kuullaan lainvalmistelussa.

Olennaisinta on korjata ehdotettua 16 a §:ä niin, että Covid-19-tautia koskeva todistus on esitettävä ulkorajoilla rajaviranomaiselle eikä terveydenhuollon ammattilaiselle (kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavan viranomaisen palveluksessa olevalle henkilölle). Rajaviranomaisilla on jo nyt toimivalta käännättää ilman vaadittavia todistuksia saapuvat ulkomaalaiset ja käännätyt tapahtuisi rajanviranomaisten toimesta ilman terveystodistuksia.

Mikäli Suomen kansalaisella ei ole esittää vaadittua todistusta, rajaviranomainen antaisi henkilölle kehotuksen hakeutua 24 tunnin sisällä koronatestiin ja henkilöstä tulisi tartuntatautiviranomaiselle ilmoitus rajaviranomaisen suojatun yhteyden kautta. Vastaavanlainen yhteys on rakennettu rajaviranomaisten ja Eksoten kanssa jo aiemmin.

Terveydenhuollon viranomaisilla ei ole mahdollisuutta olla paikan päällä rajanylityspaikoilla matkustajamäärien lisääntyessä kuin korkeintaan tekemässä pistokokeita. Samoin 72-120 tunnin testissä käymisen valvonta pitäisi toteuttaa pistokokein rajaviranomaisilta tulleiden henkilötietojen tai Finentry- tietojen perusteella.

Toivottavaa on, että lakiluonnokseen kirjattu ikäraja ”vuonna 2008 tai sitä aikaisemmin syntyneellä” muuttuu vuonna 2022 muotoon ”vuonna 2009 tai sitä aikaisemmin syntyneellä”.

Eksote toivoo nimenomaista mainintaa vähintään lain esitöihin siitä, että kirjallinen neuvonta täyttää 16 e § neuvontavelvollisuuden. Neuvontaa ei ole mahdollista toteuttaa jokaiselle matkailijalle henkilökohtaisesti.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

Kyllä, mutta vaativat toteutuakseen rajaviranomaisten edellä mainittua toimintaa ulkorajoilla. Todennäköisesti myös sisärajoilla valvonta perustuisi terveydenhuollon tekemiin virka-apupyntöihin rajaviranomaisille.

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi rajat ylittävässä liikenteessä?

Ennakkotestitodistusten vaatiminen rajoilla on välttämätöntä, jos matkailijalla ei ole todistusta sairastetusta koronasta tai kahdesta koronarokotuksesta. Käytännössä tarkastuksiin kuluu niin paljon rajaviranomaisten resurssia, että nykyisenkaltaiset matkustusrajoitukset ovat välttämättömiä todistusten rinnalla niin kauan, kunnes suuremmalla osalla saapujista on rokotustodistus.

- **Mille rajanylityspisteille terveydenhuollon henkilökuntaa on resursoitu? (nimet)**
- **Millä aikavälillä terveysviranomaisia on em. rajanylityspisteillä paikalla tällä hetkellä? (tuntia/vrk)**
- **Kuinka paljon terveydenhuollon henkilöresurssia rajanylityspisteille oli huhtikuussa 2021 resursoitu henkilötöyvuosina?**

- Nuijamaa

- klo 7-21.30

- 13 htv

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

Terveydenhuollon lakisääteisiä tehtäviä ei ole vähennetty, vaikka työ rajoilla on lisääntynyt jo nyt. Terveydenhuollon ammattilaisten kokonaismääräkään ei ole lisääntynyt, eikä sitä ole ostettavissa, joten lakiesitys tulee vaatimaan isoa panosta rajaviranomaisilta.

Mitä mahdollisuuksia ja ratkaisuvaihtoja on käytettävissä organisaatiossanne tai alueellanne ehdotettujen säännösten toimeenpanoon liittyen?

Rajanviranomaisten kanssa tullaan tekemään edellä mainittua yhteistyötä. Oletettavasti lakimuutosten astuttua voimaan tartuntatautilain 15-16 §:n mukaisia Aluehallintoviranomaisten määräyksiä ja päätöksiä tarvitaan vain poikkeustapauksissa.

Pistokoemainen valvonta 24 tunnin ja 72 tunnin testiin osallistumisten osalta on ainoa realistinen ja toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Ihmisten tavoittaminen puhelimitse saattaa olla vaikeaa ja

mahdollisesti terveydenhuollon viranomaisten tarvitsee myös pyytää poliisilta virka-apua valvontaan.

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

Kyllä.

Kähkönen Mari
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri